

CÀTEDRA UNESCO DE FILOSOFIA PER A LA PAU

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2014-2015

La **Càtedra UNESCO de Filosofia per a la Pau** fou creada per conveni entre la UNESCO, la Fundació Caixa Castelló-Bancaixa i la Universitat Jaume I de Castelló (UJI) a l'octubre de 1999 per a fomentar un treball constant de construcció i difusió de cultures per fer les paus. Aquesta Càtedra realitza les seves activitats principals al Centre de Postgrau de l'UJI. El programa va ser guardonat el 1999 amb la Medalla d'Or Mahatma Gandhi de la UNESCO.

Les **principals activitats** de la Càtedra són:

- ***Màster Universitari i Doctorat Internacional en Estudis de Pau, Conflictes i Desenvolupament*** de l'UJI, amb aquest nom des de 2009, després de diverses transformacions del *Màster Internacional en Estudis per a la Pau i el Desenvolupament*, iniciat el 1996. En aquest Màster, amb docència en anglès i en castellà, participen entre 50 i 60 estudiants per any de més de vint nacionalitats diferents. El Màster compta amb un professorat internacional i intercultural que representa les diverses tradicions acadèmiques del món.

Aquest Màster té una via professional i una altra acadèmica i de recerca. La via professional forma tècnics de cooperació al co-desenvolupament; oficials per a les agències de l'ONU i altres organismes internacionals; observadors i mediadors en conflictes; tècnics en ajuda humanitària, així com experts en campanyes de sensibilització, entre altres. La via acadèmica, constitueix, per una banda, una formació complementària per a professionals de diversos camps; i de l'altra, dóna pas a la via d'investigació que permet accedir al Programa de Doctorat, que compta amb diverses línies d'investigació afins als tres camps temàtics de Pau, Conflictes i Desenvolupament.

- **Docència de grau**, com l'assignatura de Filosofia per a la Pau, optativa en la Llicenciatura d'Humanitats i de lliure elecció per a tots els estudiants de l'UJI, o la de *Discursos Audiovisuals i Cultura de Pau*, optativa de la Llicenciatura en Comunicació Audiovisual.

- ***Projecte de Comunicació per a la Pau i la Cooperació***: activitats de Recerca, Formació i Sensibilització per a completar el perfil dels professionals de la comunicació (periodistes, publicitaris, artistes, ...) i contribuir a la construcció d'una cultura de pau.

- ***Projecte d'Educació per a la Pau***: activitats de Formació de Professorat i, en general, de Educadores i Educadors per la Pau. Dins d'aquest programa, s'inclouen així mateix

trobades entre els estudiants interculturals del màster i estudiants universitaris i d'altres centres educatius per promoure aquesta cultura per fer les paus, així com seminaris interculturals setmanals oberts a la resta de la universitat i a la societat de Castelló.

- **Projecte «Cap a una societat civil internacional»:** té com a objectiu construir una xarxa d'iniciatives de la societat civil al món per facilitar la comunicació i intercanvi d'experiències amb vista a la potenciació d'una societat civil internacional. Es desenvolupa a través de contraparts locals que duen a terme projectes específics dissenyats per la Càtedra i que brinden l'oportunitat a l'estudiantat de realitzar pràctiques en les seves organitzacions per complementar la seva formació acadèmica amb experiència de camp.

Les **activitats específiques** de la Càtedra durant el curso 2014-15 van ser les següents.

1. Vintena Edició del Màster Universitari en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament

La Càtedra en aquest curs 2014/15 ha continuat desenvolupant activitats d'investigació, formació i sensibilització amb l'objectiu de promoure la pau i l'intercanvi intercultural entre l'estudiantat i professorat del Màster Universitari i Doctorat en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament, la comunitat universitària i la societat castellonenca.

Hi han participat 70 estudiants de 32 països d'arreu del món, provinent de tots el continents i 34 professors d'11 nacionalitats diferents. També volem destacar la finalització dels treballs de final de màster (TFM) que s'han defensat al llarg del curs acadèmic, 25 amb orientació acadèmica i 11 amb orientació professional.

Foto de grup de l'estudiantat internacional del curs 2014/15

Els membres d'aquest col·lectiu participen al llarg del curs en diferents esdeveniments amb l'esperit de contribuir a les cultures de pau, i, d'aquesta manera, poder teixir també una xarxa d'iniciatives pacífiques amb la societat civil. En aquestes activitats participa professorat, personal investigador i alumnat; tant aquell que ho fa de manera més institucional, com aquell que col·labora de manera puntual o des d'altres institucions. Entre aquestes activitats podem destacar:

1. **Seminaris interculturals**

Són un espai de diàleg i intercanvi acadèmic i intercultural obert a la comunitat universitària i al públic en general que es celebren tots el dimecres de 14 a 16 hores a la Sala d'Actes de l'edifici de Postgrau. Són impartits per l'estudiantat i professorat del Màster Universitari i Doctorat en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament, així com per altres ponents convidats, nacionals i internacionals. En aquest curs s'han realitzat 22 seminaris, dins dels quals podríem destacar els seminaris presentats per:

- Marisol Bock el 29 d'octubre, 2014: **Aikido y Paz/Aikido & Peace.**
- Arely Vázquez el 5 de novembre, 2014: **Experiencias decoloniales: una mirada a las resistencias indígenas en México.**
- Erin Campeau i Araceli Alonso el 12 de novembre, 2014: **Ecofeminism & The Moringa Tree.**
- Long Pi John el 19 de novembre, 2014: ***Mindfulness for Peacebuilders, Professional Efficiency and Success.***

- Firas Kayal el 25 de novembre, 2014: *Humanitarian Action in Syria: The role of UNCHR*.
- Jorge Guardiola, Chloé Meulewaeter, Iván Mínguez, Toni Planelles, Raúl Montes i Joel Omino el 3 de desembre, 2014: *Economía para la Felicidad*
- Marisol Brenchat Gil, 7 de gener, 2015: *Textos Literarios para la Educación Emocional*.
- Ferran Caudet, *Red Sostenible y Creativa*, el 21 de gener, 2014: *Redes Humanas Conscientes: el Camino hacia el Empoderamiento. Nuevas Formas de Organización en Acción*.

2. Cinema Polític a Castelló

A la tardor de 2014 l'estudiantat internacional va organitzar un cicle de documentals polítics i socials que es projectaven els diumenges al Casal Popular de Castelló amb l'objectiu de conscienciar la ciutadania al voltant de la realitat social. La idea era poder crear un espai de reflexió i debat, per contribuir a una major consciència social que ajude a *empoderar* la societat civil per participar activament des de les seues capacitats i competències i decidir quina es la política i societat que desitgen.

3. Obra de teatre *Cuerdas*

L'estudiantat internacional del Màster de l'assignatura *SBG080 Educación para la Paz* va fer l'obra de teatre de l'oprimit *Cuerdas* al voltant de la construcció i reproducció dels rols de gènere i l'*empoderament* de la dona per la igualtat. Es va representar en desembre 2014 a l'aula de teatre de la Universitat Jaume I de Castelló i en maig 2015 a Barcelona.

4. Jornades *Construint Junts Camins de Pau*

En el marc de la celebració del 20^è aniversari del Màster Universitari en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament l'estudiantat del Màster va organitzar tres dies de Jornades de pau amb activitats diverses, unes de caràcter més acadèmic com conferències i taules rodones i unes més lúdiques com el disseny d'un mural de pau o un concert intercultural. Es van celebrar els dies 5, 6 i 7 de febrer a l'Edifici de Postgrau i algunes activitats van ser al voltant de la ciutat per aconseguir la participació d'uns altres col·lectius i de la societat castellanenca en general.

5. Ràdio: Mosaics de pau

Programa de ràdio intercultural presentat pels estudiants internacionals del Màster amb l'objectiu de sensibilitzar els oients de temàtiques actuals relacionades amb els estudis de pau, conflictes i desenvolupament. Programat en VOXUJI ràdio, al 107.8, en la setena edició consecutiva.

6. Activitats extracurriculars

L'estudiantat internacional del Màster participa a col·legis i instituts de secundària per difondre les cultures de pau a un públic més jove. A l'Institut d'Educació Secundària Sos Baynat s'han fet les següents activitats:

- El dimarts 27 de gener, l'estudiant Esther Esho (Nigèria) va oferir el taller "*Youths & Children involvement with persuasive technology to prevent gang engagement*"
- El dimecres 28 de gener, l'estudiant Louis Dantil (Haití) va oferir la xerrada "*Towards a new discovery of Haiti through its culture and hidden history*".

7. Interculturalitat en Marxa

Aquest acte va tindre lloc el 7 de febrer per sensibilitzar la societat castellonenca de la importància de viure la Interculturalitat de manera positiva, com un enriquiment. La marxa va estar promoguda per l'estudiantat del Màster i va transcórrer des del Parc Ribalta fins la Plaça de les Aules acompanyada per una tamborinada.

8. Congrés Internacional *Explorations in Peace & Conflict Research: Nonkilling Educationen*, en Åbo Akademi University Vasa, Finlàndia

Sofía Herrero Rico, coordinadora de la Càtedra UNESCO de Filosofia per a la Pau va assistir com a representant de la Càtedra en aquest Congrés Internacional els dies 24 i 25 de març de 2015. Va participar al panell *Nonkilling Education: Contemporary Representations* amb la presentació *Exploring Peaceful School Paradigms Toward Nonkilling Education: The REM Approach*.

Més informació:

<http://www.abo.fi/fakultet/media/24053/internationalconferencenewprogram.pdf>

9. La paz imperfecta. Francisco Muñoz in Memoriam

El 13 de maig de 2015 vam realitzar un seminari especial en homenatge a la figura del professor extern del Màster i Catedràtic de la Universitat de Granada, Francisco A. Muñoz, que malauradament va faltar al començament d'aquest curs acadèmic, a octubre de 2014. Muñoz va tenir sempre una important implicació amb la trajectòria de la Càtedra UNESCO de Filosofia per a la Pau i amb el seu fundador Vicent Martínez Guzmán amb qui va treballar i compartir idees i experiències tantes vegades en el marc dels Estudis i Investigació per a la Pau.

9. Curs d'estiu *Els drets del xiquets i xiquetes i l'Educació per a la Pau*

Del 13 al 17 de juliol es va realitzar el curs d'estiu organitzat per la Càtedra UNESCO de Filosofia per a la Pau en col·laboració amb ILEWASI.

El curs va tindre com a objectiu promoure els drets de la infància i l'educació per a la pau des d'una perspectiva intercultural, en el marc de la cultura per a la pau.

Les sessions matinals van tindre lloc a la sala d'actes de l'Edifici de Postgrau de l'UJI i les vespertines a l'Alberg Argentina de Benicàssim.

10. Doctorat en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament

El programa de Doctorat en Estudis Internacionals de Pau, Conflictes i Desenvolupament ha estat distingit amb la Menció cap a l'Excel·lència pel Ministeri d'Educació, una distinció amb vigència des del curs 2011-2012 fins al 2013-2014, a més de la ja obtinguda Menció de Qualitat en el 2008-2009 (Resolució de 20 d'Octubre de 2008 de la Secretaria d'Estat d'Universitats). Aquestes mencions suposen un reconeixement de la qualitat del programa de doctorat, el nostre objectiu és seguir mantenint els estàndards de qualitat que sempre ens han caracteritzat.

Actualment, a aquest programa hi ha matriculats 91 estudiants internacionals en fase d'investigació i elaboració de les seues tesis.

Al curs acadèmic 2014-2015 s'han defensat 6 tesis doctorals: Maria Chiara Marullo (Itàlia), Said Bahajin (Marroc), Alejandro Guillén García (Equador), Ruth León Pinilla i Lidón Escrig Sos (Espanya) i Alexander Cárdenas (Colòmbia), amb menció internacional de tres d'elles.

11. Publicacions

Destaquem la publicació del següent llibre de dos de les professors del Màster Pau i investigadores del programa de la línia de *Educació per a la Pau*:

Construyendo ciudadanía crítica y activa. Experiencias sobre el Aprendizaje Servicio en las universidades del Estado español, publicat al 2014, en l'editorial Icaria dins de la col·lecció Acadèmia amb ISBN 978-84-9888-565-1. Aquest volum fa una revisió d'aquestes experiències per demostrar que són una proposta metodològica sòlida, i no sols a nivell teòric. Les autores són les doctores Andrea Francisco, Lidón Moliner i Laura Rubio.